

กฎ ก.ตร.

ว่าด้วยการสืบสวนข้อเท็จจริง

พ.ศ. ๒๕๕๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๑ (๒) และมาตรา ๘๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ
ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ และมติ ก.ตร. ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์
พ.ศ. ๒๕๕๖ จึงออกกฎ ก.ตร. ไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎ ก.ตร. นี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกกฎ ก.ตร. ว่าด้วยการสืบสวนข้อเท็จจริง พ.ศ. ๒๕๔๗

ข้อ ๓ เมื่อมีการกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการตำรวจผู้ใดกระทำผิดวินัย
หากผู้บังคับบัญชาได้พิจารณาในเบื้องต้นแล้วไม่มีมูลหรือมีมูลเพียงพอที่จะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน
วินัยอย่างร้ายแรงหรือมีพยานหลักฐานฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยและสามารถสั่งการได้ในกรณี
เป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ก็ให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาสั่งการไปภายในอำนาจโดยไม่ต้อง
สืบสวนข้อเท็จจริง แต่ถ้าจะต้องสืบสวนข้อเท็จจริงก็ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการสืบสวน
ข้อเท็จจริงที่กำหนดในกฎ ก.ตร. นี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๔ การสืบสวนข้อเท็จจริง หมายถึง การแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานซึ่งผู้มี
หน้าที่สืบสวนข้อเท็จจริงได้ปฏิบัติไปตามอำนาจและหน้าที่เพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่งพฤติการณ์
และการกระทำของข้าราชการตำรวจผู้ถูกร้องเรียนกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่ากระทำผิดวินัยว่ากรณีมีมูล
ที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยหรือไม่ หรือผู้นั้นได้กระทำผิดวินัยตามที่ถูกกล่าวหาหรือไม่อย่างไร

ข้อ ๕ ภายใต้บังคับข้อ ๓ กรณีที่ควรทำการสืบสวนข้อเท็จจริง ได้แก่

(๑) ผู้บังคับบัญชามีเหตุอันควรสงสัยว่าข้าราชการตำรวจในบังคับบัญชาผู้ใดกระทำผิดวินัย

(๒) มีผู้ร้องเรียนกล่าวหาว่าข้าราชการตำรวจในบังคับบัญชาผู้ใดกระทำความผิดวินัยโดยผู้ร้องเรียนนั้นได้แจ้งชื่อและที่อยู่ของตนเองเป็นที่แน่นอน พร้อมทั้งระบุพฤติการณ์แห่งกรณีที่กำลังกล่าวหาว่าข้าราชการตำรวจกระทำความผิดวินัยนั้น

(๓) ส่วนราชการอื่นหรือหน่วยงานอื่นแจ้งมาให้ทราบว่าการตำรวจในบังคับบัญชาผู้ใดกระทำความผิดวินัยหรือสงสัยว่ากระทำความผิดวินัย

(๔) มีบัตรสนเท่ห์กล่าวหาว่าข้าราชการตำรวจในบังคับบัญชาผู้ใดกระทำความผิดวินัย ตามปกติการร้องเรียนกล่าวหาข้าราชการตำรวจว่ากระทำความผิดวินัยในลักษณะเป็นบัตรสนเท่ห์ห้ามมิให้รับฟัง เว้นแต่บัตรสนเท่ห์นั้นระบุข้อเท็จจริง พยานหลักฐานกรณีแวดล้อม และหรือระบุพยานบุคคล พยานวัตถุ หรือพยานเอกสารชี้แนะแนวทางเพียงพอที่จะดำเนินการสืบสวนได้

(๕) กรณีปรากฏเป็นข่าวในสื่อสารมวลชนใด ๆ ว่าข้าราชการตำรวจในบังคับบัญชาผู้ใดกระทำความผิดวินัยตามปกติหากไม่มีชื่อและที่อยู่ของผู้ร้องเรียนกล่าวหาห้ามมิให้รับฟัง เว้นแต่ข่าวในสื่อมวลชนนั้นระบุข้อเท็จจริง พยานหลักฐาน กรณีแวดล้อม และหรือระบุพยานบุคคล พยานวัตถุ หรือพยานเอกสารชี้แนะแนวทางเพียงพอที่จะดำเนินการสืบสวนได้

(๖) กรณีอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชาเห็นควรให้มีการสืบสวนข้อเท็จจริง

ข้อ ๖ เมื่อมีกรณีตามข้อ ๕ เกิดขึ้น ให้ผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ระดับสารวัตรหรือเทียบเท่าขึ้นไปดำเนินการสืบสวนด้วยตนเองหรือจะแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนหรือจะสั่งให้ผู้หนึ่งผู้ใดทำการสืบสวนหรืออาจส่งประเด็นไปให้เจ้าพนักงานอื่นช่วยสืบสวนก็ได้

ข้อ ๗ เมื่อผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจได้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนหรือสั่งให้ผู้ใดดำเนินการสืบสวนเรื่องหนึ่งเรื่องใดไปแล้ว ห้ามมิให้สั่งให้สืบสวนในเรื่องเดียวกันนั้นอีก

ข้อ ๘ กรณีผู้ร้องเรียนหรือส่วนราชการอื่นหรือหน่วยงานอื่นแจ้งมาตามข้อ ๕ (๒) และ (๓) ให้ผู้บังคับบัญชาที่รับเรื่องดังกล่าวแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องหรือส่วนราชการหรือหน่วยงานนั้น ๆ ทราบทุกกรณีโดยมิชักช้า

หมวด ๒

การแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนหรือผู้สืบสวน

ข้อ ๙ ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนหรือผู้สั่งให้สืบสวนยกเว้นนายกรัฐมนตรียุติ และคณะกรรมการสืบสวนหรือผู้สืบสวน จะต้องไม่เป็นบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) รู้เห็นเหตุการณ์ในเรื่องที่สืบสวน

(๒) มีส่วนได้เสียในเรื่องที่สืบสวน

(๓) มีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้ถูกสืบสวน

(๔) เป็นผู้ร้องเรียนกล่าวหาหรือเป็นคู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือพี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดากับผู้ร้องเรียนกล่าวหา

(๕) มีเหตุอย่างอื่นซึ่งน่าเชื่ออย่างยิ่งจะทำให้การสืบสวนเสียความเป็นธรรม

ข้อความใน (๑) ให้ใช้บังคับกับผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนหรือผู้สั่งให้สืบสวนเฉพาะในกรณีที่มีผู้รู้เห็นเหตุการณ์ในลักษณะมีส่วนร่วมกับการกระทำความผิด

ข้อ ๑๐ การแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนหรือสั่งให้ผู้ใดทำการสืบสวน ประธานกรรมการหรือผู้สืบสวนต้องเป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรมีตำแหน่งและยศไม่ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหา กรณีผู้ถูกกล่าวหาเป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร คณะกรรมการสืบสวนซึ่งเป็นข้าราชการตำรวจต้องเป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรเท่านั้น

ในกรณีแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวน ให้มีคณะกรรมการซึ่งเป็นข้าราชการประจำอย่างน้อยสามคน ประกอบด้วยข้าราชการตำรวจอย่างน้อยถึงหนึ่ง โดยให้มีเลขานุการหนึ่งคน เลขานุการอาจจะแต่งตั้งจากกรรมการสืบสวนคนใดคนหนึ่งก็ได้ ในกรณีจำเป็นจะให้มีผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

ให้นำข้อ ๑๓ ข้อ ๒๒ และข้อ ๒๓ มาใช้บังคับกับเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการโดยอนุโลม

ข้อ ๑๑ การแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนหรือสั่งให้ผู้ใดทำการสืบสวนให้ทำเป็นคำสั่งโดยระบุชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหาหรือถูกร้องเรียน เรื่องที่กล่าวหา ชื่อและตำแหน่งของผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการสืบสวน เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ (ถ้ามี) หรือชื่อและตำแหน่งของผู้สืบสวน ทั้งนี้ ให้มีสาระสำคัญตามแบบ สส.๑ ที่ ก.ตร. กำหนด

การเปลี่ยนแปลงตำแหน่งของกรรมการสืบสวนหรือผู้สืบสวนไม่กระทบถึงการที่ได้รับการแต่งตั้งหรือสั่งให้ทำการสืบสวนตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๑๒ เมื่อมีคำสั่งตามข้อ ๑๑ แล้ว ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนหรือผู้สั่งให้สืบสวนดำเนินการดังนี้

(๑) แจ้งคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยเร็ว โดยให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อและวันที่รับทราบไว้เป็นหลักฐาน ในกรณีนี้ให้มอบสำเนาคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาหนึ่งฉบับด้วย ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ยอมรับทราบคำสั่งหรือไม่อาจแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบได้ให้ส่งสำเนาคำสั่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกกล่าวหา ณ ที่อยู่ของผู้ถูกกล่าวหาซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ ในกรณีเช่นนี้เมื่อล่วงพ้นสิบห้าวันนับแต่วันที่ส่งสำเนาคำสั่งดังกล่าวให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนหรือคำสั่งให้สืบสวนแล้ว

การแจ้งคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงข้อเท็จจริงในเรื่องที่ถูกกล่าวหาต่อประธานกรรมการสืบสวนหรือผู้สืบสวนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับทราบคำสั่งไปด้วย

(๒) ส่งสำเนาคำสั่งให้คณะกรรมการสืบสวนทราบ ส่วนประธานกรรมการหรือผู้สืบสวนนอกจากส่งสำเนาคำสั่งให้แล้วให้ส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ถูกกล่าวหาไปด้วยและให้ประธานกรรมการหรือผู้สืบสวนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีที่รับทราบไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๑๓ เมื่อมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนหรือสั่งให้ผู้ใดทำการสืบสวนแล้ว ถ้าผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนหรือผู้สั่งให้สืบสวนเห็นว่าเหตุอันสมควรหรือจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยน เพิ่มหรือลดจำนวนผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการสืบสวนหรือเปลี่ยนผู้สืบสวน ให้ดำเนินการได้โดยให้แสดงเหตุแห่งการสั่งนั้นไว้ด้วย และให้นำข้อ ๑๐ และข้อ ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งไม่กระทบถึงการสืบสวนที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

หมวด ๓

หน้าที่คณะกรรมการสืบสวนหรือผู้สืบสวน

ข้อ ๑๔ คณะกรรมการสืบสวนหรือผู้สืบสวนมีหน้าที่

(๑) สืบสวนตามหลักเกณฑ์ วิธีการและระยะเวลาที่กำหนดในกฎ ก.ตร. นี้ เพื่อแสวงหาความจริงในเรื่องที่กล่าวหาและดูแลให้บังเกิดความยุติธรรมตลอดการสืบสวน

(๒) รวบรวมประวัติของผู้ถูกกล่าวหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กำลังพิจารณาเพื่อประกอบการพิจารณา

(๓) จัดทำบันทึกการปฏิบัติงานที่มีการสืบสวนไว้ทุกครั้ง

(๔) ห้ามมิให้บุคคลอื่นเข้าร่วมทำการสืบสวน

ข้อ ๑๕ กรณีแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวน นอกจากดำเนินการตามข้อ ๑๔ แล้ว ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) เมื่อประธานกรรมการได้รับเรื่องตามข้อ ๑๒ แล้ว ให้ดำเนินการประชุมคณะกรรมการสืบสวนเพื่อพิจารณาวางแนวทางการสืบสวนต่อไป

(๒) การประชุมคณะกรรมการสืบสวนตามข้อ ๑๔ และข้อ ๓๑ ต้องมีกรรมการสืบสวนมาประชุมไม่น้อยกว่าสามคนและไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสืบสวนทั้งหมด

(๓) การประชุมคณะกรรมการสืบสวนต้องมีประธานกรรมการอยู่ร่วมประชุมด้วย แต่ในกรณีจำเป็นที่ประธานกรรมการไม่สามารถเข้าประชุมได้ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่แทน

(๔) การลงมติของที่ประชุมคณะกรรมการสืบสวนให้ถือเสียงข้างมาก ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

การประชุมตามวรรคหนึ่ง ให้จัดทำบันทึกการประชุมเป็นหนังสือไว้เป็นหลักฐานด้วย

ข้อ ๑๖ ในกรณีที่ผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการสืบสวนหรือผู้สืบสวนเห็นว่าตนเองมีเหตุอันอาจถูกคัดค้านตามข้อ ๓๓ วรรคหนึ่ง ให้ผู้นั้นรายงานต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนหรือผู้สั่งให้สืบสวนและให้นำข้อ ๓๓ วรรคสอง วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๔

วิธีการสืบสวน

ข้อ ๑๗ การสืบสวนข้อเท็จจริง คณะกรรมการสืบสวนหรือผู้สืบสวนต้องดำเนินการตามกำหนดเวลาดังนี้

(๑) สืบสวนให้แล้วเสร็จโดยเร็วที่สุดแต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่ประธานกรรมการหรือผู้สืบสวนได้รับทราบคำสั่ง หากครบกำหนดหกสิบวันแล้วยังไม่แล้วเสร็จให้ขออนุมัติขยายระยะเวลาต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนหรือผู้สั่งให้สืบสวน ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนหรือผู้สั่ง

ให้สืบสวนพิจารณาอนุมัติได้ตามความจำเป็น แต่ทั้งนี้ห้ามมิให้ขยายระยะเวลาสืบสวนต่อไปอีกเกินหกสิบวัน หากมีการขยายระยะเวลาแล้วการสืบสวนไม่แล้วเสร็จภายในหกสิบวันให้ประธานกรรมการหรือผู้สืบสวน รายงานเหตุให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนหรือผู้สั่งให้สืบสวนทราบและให้เป็นหน้าที่ของผู้สั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการสืบสวนหรือผู้สั่งให้สืบสวนติดตามเร่งรัดการสืบสวนต่อไป

(๒) ในการสืบสวนเพิ่มเติมตามข้อ ๓๖ (๒) ให้ดำเนินการสืบสวนให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน นับแต่วันรับทราบคำสั่ง หากครบกำหนดสามสิบวันแล้วยังสืบสวนไม่แล้วเสร็จให้ขออนุมัติขยายระยะเวลา ต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนหรือผู้สั่งให้สืบสวน ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนหรือผู้สั่ง ให้สืบสวนพิจารณาอนุมัติได้ตามความจำเป็น แต่ทั้งนี้ห้ามมิให้ขยายระยะเวลาสืบสวนต่อไปอีกเกินกว่า สามสิบวัน หากมีการขยายระยะเวลาแล้วการสืบสวนไม่แล้วเสร็จภายในสามสิบวันให้ประธานกรรมการ หรือผู้สืบสวนรายงานเหตุให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนหรือผู้สั่งให้สืบสวนทราบและให้เป็นหน้าที่ ของผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนหรือผู้สั่งให้สืบสวนติดตามเร่งรัดการสืบสวนต่อไป

ข้อ ๑๘ การนำเอกสารหรือวัตถุมาใช้เป็นพยานหลักฐานในสำนวนการสืบสวนให้บันทึกไว้ด้วย ว่าได้มาอย่างไร จากผู้ใด และเมื่อใด

เอกสารที่ใช้เป็นพยานหลักฐานในสำนวนการสืบสวนให้ใช้ต้นฉบับ แต่ถ้าไม่อาจนำต้นฉบับมาได้ จะใช้สำเนาที่กรรมการสืบสวนหรือผู้สืบสวนหรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบรับรองว่าเป็นสำเนาถูกต้องก็ได้

ถ้าหาต้นฉบับไม่ได้เพราะสูญหายหรือถูกทำลายหรือโดยเหตุประการอื่นจะให้นำสำเนาหรือพยาน บุคคลอื่นมาสืบก็ได้

ข้อ ๑๙ เมื่อคณะกรรมการสืบสวนหรือผู้สืบสวนรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับ ข้อกล่าวหาแล้วให้พิจารณาว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำการใด เมื่อใด อย่างไร และถ้าเห็นว่ากรณีไม่มีมูล ที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยก็ให้มีความเห็นควรยุติเรื่อง แล้วทำรายงานการสืบสวนเสนอผู้สั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการสืบสวนหรือผู้สั่งให้สืบสวน ถ้ากรรมการสืบสวนผู้ใดมีความเห็นแย้งให้ทำความเห็นแย้ง แนบไว้กับรายงานการสืบสวนโดยถือเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการสืบสวนด้วย

ในกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย ให้คณะกรรมการสืบสวนหรือผู้สืบสวนเรียกผู้ถูกกล่าวหา มาพบเพื่อแจ้งเรื่องที่ถูกกล่าวหาหรือถูกร้องเรียนให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบว่าได้กระทำการใด เมื่อใด อย่างไร และเป็นความผิดวินัยกรณีใด และให้สรุปพยานหลักฐานเท่าที่มีให้ทราบ โดยระบุวัน เวลา สถานที่ และการกระทำที่มีลักษณะเป็นการสนับสนุนข้อกล่าวหา สำหรับพยานบุคคลจะระบุหรือไม่ระบุชื่อพยานก็ได้ โดยให้คำนึงถึงหลักการคุ้มครองพยาน

การแจ้งตามวรรคสองให้ทำบันทึกมีสาระสำคัญตามแบบ สส.๒ ที่ ก.ตร. กำหนด โดยทำเป็นสองฉบับ เพื่อมอบให้ผู้ถูกกล่าวหาหนึ่งฉบับ เก็บไว้ในสำนวนการสืบสวนหนึ่งฉบับ และให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อ และวันเดือนปีที่รับทราบไว้เป็นหลักฐานด้วย

เมื่อคณะกรรมการสืบสวนหรือผู้สืบสวนได้ดำเนินการตามวรรคสองและวรรคสามแล้ว ให้สอบถามผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำการตามที่ถูกกล่าวหาหรือไม่ อย่างไร